

ABSTRAKT

Tématem této diplomové práce je „*Pojem a druhy směnky*.“ Důvodem pro výběr tohoto tématu je můj zájem o obchodní právo, a zejména o právo cenných papírů. Avšak hlavní motivací, která mne vedla k rozboru dané právní oblasti, byly předně mé dosavadní pracovní zkušenosti. Z mnoha případů, se kterými jsem měla příležitost se setkat, pro mne vyplynul překvapující závěr, a to že účastníci směnečných vztahů v nezanedbatelném množství často nejsou obeznámeni s esenciálními obsahovými náležitostmi směnky jako cenného papíru, což v dané kauze vedlo k závažným a veskrze negativním důsledkům.

Je zřejmé, že směnka představuje pro neobornou veřejnost nesnadno srozumitelný institut, který vyžaduje preciznost a vynikající znalosti zákona. Z tohoto důvodu jsem se věnovala otázce podstatných náležitostí směnky, jejichž přítomnost zákon vyžaduje a bez jejichž uvedení zásadně není směnka platnou listinou.

Cílem této práce je analyzovat a charakterizovat směnku jako právní institut a vymezit její základní vlastnosti, a to s ohledem na skutečnost, že v zákoně směnečném a šekovém, ani v jiných předpisech včetně mezinárodních smluv, na žádném místě nenajdeme legální definici směnky. I proto jsem tomuto úkolu věnovala zvláštní pozornost a hledala v příslušné literatuře vodítka, jak definici vyvodit.

Tato práce je strukturována do pěti hlavních kapitol.

První kapitola pojednává o genezi směnky, v níž je pro úplný obraz nabídnut malý exkurz do historie a je zde nastíněn původ směnky a nejdůležitější etapy jejího vývoje. V další části textu, tedy v kapitole druhé, se zaměřuji na problematiku právní úpravy směnky. Nejprve se obecně věnuji směnečnému právu v mezinárodním a historickém kontextu. Dále pak podrobně rozebírám základní pramen práva v této oblasti, kterým je v českém právu zákon směnečný a šekový, který je na tomto místě analyzován z hlediska funkčnosti, kvality, struktury a obsahu. Na tomto místě jsem se pokusila co nejobsáhleji vysvětlit principy a základy, na nichž tento zákon spočívá, vymezit jeho vztah k dalším právním předpisům a také předložit určité sporné otázky, ať už se týkají výkladu některých ustanovení nebo jiných problémů, které se v praxi mohou vyskytnout.

V návaznosti na výklad o pramenech práva se třetí kapitola se zabývá pojmovými znaky a nejvýznamnějšími charakteristickými rysy směnky nejen z pohledu právního, ale rovněž praktického, aby byla dostatečně vyzdvížena její specifika.

Následná kapitola čtvrtá pak podává výčet druhů směnek a vysvětluje, jak se směnky dle zákona na jedné straně a dle praxe na straně druhé obvykle třídí, přičemž důraz je zde kladen na vysvětlení a zdůvodnění, že i přes mylné domnění veřejnosti druhy skutečně existují pouze dva, a to směnka vlastní a směnka cizí.

Nejobsáhlejší část práce je pojata do kapitoly páté, která zahrnuje pojednání o obsahových náležitostech směnky. Tato kapitola v první části nejprve přibližuje všechny základní složky traty a po ní následuje výklad o náležitostech směnky vlastní. Mým cílem zde není jen se omezit na shrnutí základních požadavků zákona. Pokusila jsem se do těchto kapitol vložit i zásadní rozsudky soudů a pojmout sem zajímavé a někdy i sporné názory autorů odborných publikací a často diskutovaná témata.

V Závěru shrnuji své poznatky získané studiem dané části směnečného práva a příslušné odborné literatury a judikatury. Jako hlavní úkol jsem si tedy stanovila určit a popsat zásadní předpoklady platnosti směnky jako takové, aby mohla být posléze jako funkční nástroj bez komplikací a obav používána v praxi, a domnívám se, že se mi vcelku tento úkol podařilo splnit.